

EUROOPA VABATAHTLIKU TEENISTUSE TULEVIKUKONVERENTS

Riikidevahelise noorte vabatahtliku
tegevuse täiustatud perspektiivid

3.-5. juuli 2017,
Tallinn, Eesti

Jugend in Aktion
Germanischer Akademischer Austauschdienst

ANNA
ARCHIMEDES

JUGEND
für Europa

Erasmus+
JEUNESSE & SPORT

Erasmus+

EU2017.EE
Estonian Presidency
of the Council of the
European Union

JÄRELDUSTE JA SOOVITUSTE KOKKUVÕTE

Sisukord

Vabatahtliku tegevuse väärtus noorte vajadustest lähtuvalt	2
Oskused, pädevused, õppimine, tunnustamine, tööalane konkurentsivõime	4
Vormide paindlikkus	6
Tähendusrikkad kogemused rahuldavad kogukondade vajadusi	7
Kaasamisrühmad – ligipääs ja toetus.....	9
Kvaliteet – akrediteerimine ja toetus	11
Tugiorganisatsioonid.....	12
Osalevad riigid	13
Vabatahtliku staatuse loomine	13
Nutika(ma)d vahendid koos individuaalsete meetmetega	14
Vabatahtliku võimalused	15
Tõhusad süsteemid	16
Pikaajalised soovitused / strateegia / unistused	18

Vabatahtliku tegevuse väärtus noorte vajadustest lähtuvalt

On oluline, et noorte seas edendatakse ja toetatakse kõigil tasanditel vabatahtliku tegevuse väärtusi ja võimalusi, kaasa arvatud õppimisvõimalust, mida see pakub. Riikidevaheliste vabatahtliku töö võimaluste loomisel on noorte kaasamine (koos nende huvide ja vajadustega) hädavajalik.

Riikidevaheline vabatahtlik tegevus võib viia ühiskonnas valitsevate põhimõtete juurest koostööni, mis toob kaasa kohustused, sponsorluse ja teiste sektorite kaasatuse just nende ühiste väärtuste tõttu vabatahtlikus tegevuses.

Tarvis on selgemat ühist arusaama sellest, mis on vabatahtlik tegevus ja miks EL seda vajab. Mis on vabatahtliku tegevuse sisu? Mis muudab selle noorte jaoks tähendusrikkaks?

„Ma tahan teha midagi, OLLA see, kes midagi muudab. Vabatahtlikud inspireerivad mind, mulle meeldib sealne meeleolu. Ma ei taha istuda diivanil, ma tahan olla tegusam.”
(Anna Grund, 18-aastane,

Vabatahtliku töö kogemust toetavad organisatsioonid, mis aitavad leida noortel julgust ennast väljendada, kannustades neid enda jaoks olulist realiseerima, innustades nende omaalgatuslikku kirge, aga tagades samal ajal vabatahtlike töökohtade väljakujunemise

lähtuvalt noorte huvidest ja vajadustest. Et nad saaksid oma tööd kasulikult mõjutada ning et neil oleks sõnaõigus oma õppimisviisi üle, peaks noorte häält kuulda võtma, arutades seda pidevalt tugijorganisatsioonidega. Mentorlus peab olema individuaalne kogu protsessi vältel, et kindlaks määrata just sellele vabatahtlikule sobivad meetodid ning tugistruktuurid enne rahvusvahelist kogemust, selle ajal ning pärast seda.

Võimaluste edendamist ja nähtavust tuleks parandada ning neid peaks rohkem rahastama. Teave noorte vabatahtliku tegevuse võimaluste kohta peaks olema noortesõbralik ning digitaalselt nutikas, et jõuda suurema hulga inimesteni, eriti nendeni, kes vajaksid osalemiseks rohkem toetust. Võimaluste pakkumine peaks olema nõ „pakendatud”, hõlmates ka teisi hüvesid, näiteks: mida nad (tasuta) kogemusest saavad, aeg ja ruum, mida pakutakse oma identiteedi uurimiseks, välismaale minemisega samal ajal õppimine, uute ideede saamine ning kohalikku kogukonda kuulumise tunnetamine. Vabatahtliku tegevuse tutvustamise ja edendamise viisi on vaja muuta: peame looma ausad, targad ja entusiastlikud kommunikatsioonistrateegiad, kasutades peamiselt sotsiaalmeedia kanaleid. EVSi

kaubamärki on välja töötatud 20 aastat ning seda tunnustavad tänapäeval paljud selles valdkonnas tegutsejad – ärge kaotage seda!

Esialgne kokkupuude vabatahtliku tegevusega peaks **algama** varakult, et edendada vabatahtliku tegevuse kultuuri koolides (põhikool ja gümnaasium) ning teistes asutustes (noortekeskused, kohalikud omavalitsused jne). Kõigile avalikud

ja kättesaadavad andmed suurendaksid laste kasvades **võrdset ligipääsu** võimalustele. EL soovib vabatahtlikus tegevuses osalemist varasest east; selle saavutamiseks peavad kolmas ja riiklik sektor koostööd tegema. Eakaaslastele võimaluste tutvustamiseks vajalike töövahendite väljaarendamiseks ja **kogenud sidusrühmade** (organisatsioonid, vilistlased jne) kasutamiseks peavad olema olemas sihtotstarbelised eelarved. Piirkondlikul/kohalikul tasandil tuleks luua **tugistruktuurid**, et jõuda võimalike kohalikul tasandil tegutsevate organisatsioonideni, hoida üleval nende huvi ning aidata neil esimesi samme astuda. Tuleks luua **sidemed** riikidevaheliste ning teiste vabatahtlike programmide vahel, samuti ka teadustöö tegijatega. **Tulemuste levitamine** ja kogemuste jagamine peab olema kohustuslik. Praegustele vabatahtlikele tuleks **anda vahendeid**, et nad saaksid pärast EVSi oma „tavaelus“ kogemusi levitada.

Oskused, pädevused, õppimine, tunnustamine, tööalane konkurentsivõime

Riikidevaheline vabatahtlik tegevus mõjutab kohalikku kogukonda ning on õppeprotsess vabatahtliku enda ja teiste jaoks. Vabatahtliku tegevuse eeliseid, sealhulgas pädevuste arendamist, tuleks laialdasemalt **tunnustada**.

Vabatahtliku teadlikkust oma **pädevuse arendamise** kohta peab kogu tema mitteformaalse õppimise käigus **pedagoogiliselt toetama** vastava väljaõppega isik, kes on selleks spetsiaalselt koolitatud, edendab noorte õppimist ja arengut ning on motiveeritud, keda toetatakse ja tasustatakse selle eest.

Vabatahtliku töö pakub õppimisvõimalust ka **teistele sidusrühmadele**, kes tegutsevad tugivõrgustikus iga vabatahtliku seljataga, ning seda tuleb kogu programmi ülesehituse

kaudu rohkem tunnustada ning soodustada, sealhulgas täiustatud koolitussüsteemiga tugitöötajatele. Noorte inimeste toetamiseks tuleb määratleda kaasatud inimeste selged rollid ja neilt nõutavad pädevused ning need peaksid olema kõigis programmiirikes võrdväärsed.

SOFT SKILLS

Peaks olema paindlik raamistik, et edendada tulevikuks vajalike saadavate oskuste omandamist koolituste ja veebipõhiste vahendite abil. Töötajad nõuavad üha enam nn pehmete oskuste ja elukogemuse olemasolu ning vabatahtlikku tegevust võib nende arendamisega otseselt seostada. Vabatahtliku tegevuse programmid peaksid kohandama oma lähenemisviisi, et hõlmata selliseid tekkivaid pädevusi nagu emotsionaalne intelligentsus, paindlikkus, uudishimu, vastupidavus, kriitiline mõtlemine. Need on peamised väärtused, mida noored muutavas maailmas tuleviku kindlustamiseks vajavad ja mida kooliharidus alati ei anna. Euroopas on vaja vabatahtliku tegevuse tunnustamise kultuuri. Vabatahtliku töö väärtust ja võimalikke pädevusi, mida see võib arendada, peaks tunnustama ja kinnitama laiem töötajate võrgustik, formaalhariduse struktuurid ja muud sidusrühmad. Seda on võimalik teha valdkondade ühendamise teel, nagu õppimine teenistuse käigus või vabatahtliku töö jooksul kogutud ülekantavad ainepunktid, mida noor saab oma edasisel haridusteel kasutada.

„Erinevad noorsootegevused on uskumatult väärtuslikud. Saate näidata oma initsiatiivi, võimet riske võtta, oma meeskonnatööoskust. Mõnikord võite ebamugavates olukordades kasutada huumorit ... Sellised kogemused on vajalikud sellisteks asjadeks nagu ettevõtlus ja riskikapital – mis tahes huvitavateks asjadeks, mida soovite oma elus teha.”
Mailis Reps, Eesti Vabariigi haridus- ja teadusminister

Tunnustamise ja valideerimise abivahendeid (nt Noortepass ja õpimärgid) tuleks tehniliselt ajakohastada ja parandada, et vabatahtlikud saaksid neid hõlpsamini kasutada. Need võiks olla rakenduse kujul. Abivahendid peaksid olema vabatahtliku töö mitmekesisuse ja omandatud pädevuste varieeruvuse kajastamiseks paindlikumad.

Vabatahtliku tegevuse põhieesmärk ei tohiks ilmtingimata olla professionaalsemaks muutumine ja kutseoskuste omandamine, kuigi omandatud pädevused võivad noortele nende järgmistel sammudel oluliselt kasuks tulla. Vabatahtlike koolitus „Mis edasi?” võib vähendada vabatahtliku töö kogemuse ja noorte huvide/vajaduste vahelisi erinevusi järgmisteks eluetappideks – olgu see siis edasine haridus (mitteformaalne või formaalharidus), koolitus või töö käimine. Riikidevahelise vabatahtliku tegevuse tugivõrgustik võiks teha strateegilisemat koostööd, et ühineda teiste sektoritega noorte arengutee toetamiseks.

Vormide paindlikkus

Vabatahtliku töö vormide paindlikkus (pikaajaline, lühiajaline, individuaalne ja meeskonnatöö, veebipõhine, vabaaja vabatahtlik tegevus, kohalik ja rahvusvaheline omavahel seotud jne) suurendab noorte seas vabatahtliku tegevuse populaarsust ning hõlbustab nende aktiivset osalust.

Jäik ja formaalne vabatahtliku tegevuse käsitusviis, mis on vastuolus omaenda kui vahendi paindlikkusega, on tänapäeva muutuv maailmas noorte jaoks iganenud. Kohustuste mõiste laieneb ja noored nõuavad paindlikumaid ja mitmekesisemaid võimalusi. Liikuvus on osa vabatahtlikust tegevusest, aga mitte alati ja mitte kõigi jaoks.

Noorte pühendumus on sageli seotud kire või huvitava teemaga, mitte ühe konkreetse vabatahtliku töökohaga. Selleks võiks lähenemisviise kombineerida, nagu kohalike, riiklike ja riikidevaheliste vabatahtliku tegevuse kavade ühendamine erinevates variatsioonides vastavalt vajadusele ja huvidele. Noorte juhendajaid võiks kasutada ühenduslülidena olemasolevate võimaluste ja noorte vahel. Projekte võiks koostada vastavalt noorte eriprofiilidele, pakkudes suuremat vormide paindlikkust noorte vajaduste rahuldamiseks. Vabatahtliku töökohti võiks eristada vastavalt sellele, kus on vaja konkreetseid oskusi või mis on universaalsemad.

Lühiajalisemate projektide, nagu töölaagrite eelistamine toetab n-ö kriitilise massi ja kvantiteedi suurenemist, mida uute programmidega soovitakse. Siiski peavad need olema seotud laiemate riikidevaheliste vabatahtlike võimalustega, et pakkuda noorte mitmekesiste vajaduste rahuldamiseks täielikumat ja paindlikumat viisi.

Nende programmide populaarsuse suurendamiseks peaksime olema avatud uuendustele. Digitaalne vabatahtlik tegevus võib olla täiendus kohalikule noorsootööle kui viis, mis aitab osalise tööajaga aktiivseks jääda ning võib hõlmata või mitte hõlmata paikset või liikuvusega seotud vabatahtliku töökohta. Peaksime eemalduma konkreetsest sõnavarast, mida otsustajad kuulda tahavad; see nõuab kasutatavate väljendite lihtsustamist ja ei pruugi alati nõuda inglise keele kasutamist, aga lihtsustab taotlemisprotsessi jne. Pakkumised peaksid olema paindlikumad, võimaldades vabatahtliku tegevuse sektoreid, kutseõpet ja formaalharidust omavahel paremini siduda (nt noortekeskuse vabatahtliku töö kaks päeva, praktika kolm päeva).

Vabatahtliku tegevuse ülesehituse põhimõtteid võiks laiendada, et need hõlmaks järgmist: kaks aastat kestvad vabatahtliku töökohad, ülemaailmsed vabatahtliku töökohad, perekonna vabatahtlik tegevus, põlvkondadevaheline vabatahtlik tegevus, suurem vanusevahemik (15–35?), mida toetavad kaks noorte ja täiskasvanute programmistandardit, lühiajalist vabatahtlikku tegevust võiksid korraldada mitteametlikud rühmad. Euroopa solidaarsuskorpuse (ESC) jaoks peaks olema **võimalus osaleda** vähemalt üks kord kõigis ESC programmi harudes, võimaldades isiklikku arengut edumeelsetes rollides (nt vabatahtlikuna, praktikandina, töötajana, projektijuhina, meeskonna juhina).

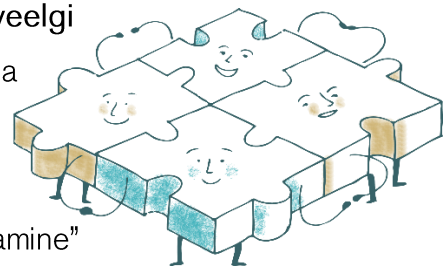
Riikidevahelise vabatahtliku tegevusega tuleb **seostada veelgi**

enam valdkondlikke sektoreid, et parandada

jätkusuutlikkust, jagada kogemusi ja suurendada paindlikkus

raamistikus tõhusust. Olemasolevat vabatahtlike võrgustikku

võib kasutada järgmiselt: vabatahtliku „laenamine”

naaberorganisatsioonidesse mõneks päevaks/tegevuseks, et saada teada, kuidas see võiks toimida; sama valdkonna tööde segunemine, organisatsioonide rühm, mis haldab omavahelist töökohtade rühma, EVSi sidumine kohalike töölaagritega.

Varasemates programmides (Future Capital, noortealgatused) ja praegu pakutavad (strateegiline EVS) tunnustavad rahastamisvahendid lisavad kõigile riikidevahelistele vabatahtlike kogemustele väärtust. Need võimaldavad noortel muuta omandatud oskused praktilisteks tegevusteks, suurendades noorte ettevõtlikkust, juhtimisoskusi ja aidates neil oma projekt nähtavaks teha. Selliseid pikemaajalisi jätkuprojekte tuleks rakendada vabatahtlike järgmiste sammude toetamiseks.

Tähendusrikkad kogemused rahuldavad kogukondade vajadusi

ELi rahastatavad riikidevahelised vabatahtliku töö võimalused peaksid olema suunatud **noorte** huvide, õppimispuudluste ja -võimaluste **ühendamisele** Euroopas ja kaugemal asuvate **arenevate sidusate ühiskondade vajadustega**. Vabatahtlike töökohtade kujundamine ja vabatahtliku puudlustega sidumine nõuab kohaliku kogukonna osalusvajaduse hindamist.

„Y-generatsiooni (sündinud vahemikus 1982–2000) jaoks ei ole midagi hullemat kui mõttetu töö.”
Ott Pärna, SCULT

Riikidevaheline vabatahtlik tegevus on tõeline panus Euroopa ühtekuuluvusse ja solidaarsusse ning see on eriti oluline just täna Euroopat ohustava rahvusluse ja isolatsioonismi kontekstis.

Sellegipoolest tuleb solidaarsuse ühist tähendust uurida ja see välja töötada, et kõik seda mõistaksid ja sellega ühineda sooviksid.

Vabatahtliku tegevuse tuum peaks olema **probleemide lahendamine**, mis põhineb vabatahtliku, organisatsiooni ja kohaliku kogukonna **ühistel vajadustel**. Ettevalmistavas etapis tuleb pidada **avatud dialoogi** tegevuste kavandatud positiivse mõju tunnustamiseks, suurendades jagatud sotsiaalset vastutustunnet. **Kohaliku kogukonna tausta mõistmine** ja sellest lähtuvalt toimimine on ülitähtsad, võttes arvesse ka geopoliitilist ja kultuurilist raamistikku. Need peaks olema põhialused või isegi **konkreetsed kvaliteedikriteeriumid**, kui organisatsioone akrediteeritakse ja toetust taotlemaid projekte hinnatakse.

Projekti läbiviimise ajal tuleb teha teadlikke jõupingutusi **vabatahtlike kaasamiseks kohalikku kogukonda**. Sellega seoses tuleks jagada parimaid tavasid ja **järjestada ressursse**. **Omavalitsusi tuleks kutsuda üles mängima** uutes vabatahtliku tegevuste programmides suuremat rolli.

Keskenduda tuleb **rahaliste vahendite tõhusale kasutamisele**, et pakkuda **tähendusrikkaid kogemusi võimalikult paljudele noortele**. Tähendusrikka kogemuse loomine peab põhinema vabatahtliku profiilil ning nõuab sageli pikaajalist käsitusviisi. On ülioluline leida vabatahtliku tööks **piisav kestus**, et vabatahtliku kogemus mõjutaks nii vabatahtlikku ennast kui ka kohalikku kogukonda, kus vabatahtlik töö toimub.

Kaasamisrühmad – ligipääs ja toetus

„EVS on kõigile avatud, olenemata kvalifikatsioonist. See peab ka ESCs niimoodi jääma!“
Konverentsil osaleja

Ükski noor ei peaks kohaliku, riikliku ega rahvusvahelise vabatahtliku töö käigus kogema takistusi. On väga tähtis, et juurdepääs võimalustele püsiks madala lävendiga (lihtne ja paindlik). Tuleb luua konkreetsed tingimused, mis tagavad erivajaduste ja vähemate võimalustega noorte juurdepääsu ja osalemise. Samal ajal tuleb tagada mitmekesisuse põhimõtetel põhinev pedagoogiline tugi ja eri noorte sihtrühmadega töötavate organisatsioonide osalemine.

Selleks, et noorel oleks võimalus omal soovil vabatahtlikuks hakata, peab tal olema majanduslik turvalisus. Siiski ei ole raha ainuke asi, mis noortel puudu on. Ka muud takistused (keel, kultuur jne) piiravad nende julgust kandideerida.

ELi rahastatud võimalused riiklikul/kohalikul tasandil, näiteks solidaarsusprojektid, toetaksid kahtlemata kaasamise tegevuskava ning laiendaksid osalemist ja tunnustamist suurema hulga sidusrühmade seas. Olemasolevat ettepanekut võiks täiustada järgmiselt: kogemuste saamiseks peaks noortel olema võimalus osaleda solidaarsusprojektides rohkem kui üks kord; rahastamistaotluse esitamise tähtajad peaksid olema paindlikud, kohalikke solidaarsusprojekte peaks saama rahvusvaheliselt siduda ja sinna peaks saama kutsuda osalejaid eri riikidest.

Kohalik vabatahtlik tegevus peaks olema ettevalmistav samm rahvusvahelises projektis osalemiseks, eriti haavatavamate noorte jaoks. Vabatahtliku tegevuse lühiajalised ja rühmaprojektid peaksid jätkuma. Need on vahendid, mis ergutavad kogenematuid noori vabatahtlikuna rahvusvaheliselt tegutsema.

Turvalise keskkonna loomisel on olulised kontaktid sidusrühmade vahel (mentorid ja organisatsioonid). Üle 20 aasta üles ehitatud rahvusvahelised võrgustikud võivad aidata toetada muid riikidevahelisse vabatahtliku tegevusse kaasamise võimalusi. Need soovitused on eriti olulised riikidele, kus noorsootöö jaoks struktuurifonde pole.

- „Valmisprojektid“ kaasamiseks. Eriorganisatsioonid, mida toetab riiklik agentuur ja millel on sellega tsentraalne leping, pakuvad kvaliteetseid kaasavaid vabatahtlike töökohti, et kindlustada kohad ebasoodsas olukorras olevatele vabatahtlikele. Need vabatahtliku töökohad on saadaval mitu korda aastas. Toetavad saatvad organisatsioonid saavad

seejärel teha koostööd kohalike struktuuriüksustega, et tagada parem ettevalmistus ning järelkontroll noore vajadustele sobiva ajavahemiku jooksul.

- Toetada **noorsootöö edendamise** süsteemi, **keskendudes vabatahtlikule tegevusele**. Programmi mobiilsed esindajad võiksid ühineda ebasoodsate piirkondade ja sihtrühmadega ning töötada pikka aega, et innustada ja toetada kõnealuste kogukondade noorte osalemist rahvusvahelises vabatahtlikus tegevuses (töötades nii noore kui ka kogukonnaga, perekondadega jne).
- **Sihtotstarbelised rahalised vahendid** partnerluseks ja projektideks, mille keskmes on kaasamine. Tuleks luua läbipaistvad ühekordsed summad tugevdatud mentorluse jaoks ja/või kindlaksmääratud summa erakorraliste kulude jaoks, mis antakse selges raamistikus selle kohta, milleks seda kulutada tohib.
- **Kvaliteeditähekesed** peaks antama organisatsioonidele, kes täidavad igal aastal **kaasamise standardid**, mis võimaldab neil saada täiendavaid rahastamisvõimalusi. Olemasolevad finantsraamistikud ei kata kaasamisprojektides nõutavat halduskoormust ja mitme vabatahtliku töökoha kvaliteetset koordineerimist.

Samuti võiks parandada toetusfondi haldamist.

- Kaasamisega tegelevate organisatsioonide **mure on finantsrisk**. Selle sihtgrupi hulgas on väljalangemise tase suhteliselt kõrge, millel on tõeline finantsmõju. Kättesaadav peaks olema valikuline ettenägematute kulude reserv, et katta ootamatuid kulusid haavatavatele varakult lahkuvatele inimestele (lendamata lennud jne), mille puhul võib tõestada, et väljalangemise põhjus on erandlik. Kvaliteetseid kaasamisprojekte pakkuvate organisatsioonide huvi säilitamine on selle prioriteedi edukuse tagamiseks äärmiselt oluline.
- Rahvusvahelise kaasatuse alal vabatahtliku tööga tegelevate organisatsioonide jaoks on vaja **pikemaajalist strateegilist lähenemisviisi**. Taotlused peaksid võimaldama paindlikkust seoses partnerite, taotluste tähtaegade, vabatahtlike arvuga ühe taotluse kohta (rohkem kui 30) jne. Siis võib keskenduda organisatsiooni toetuse kvaliteedile, et teha seda, mida nad teevad hästi, rahastatud raamistikus, milles tunnustatakse kohalikku teostust, mis on ELi prioriteetide elluviimise oluline aspekt.

Kvaliteet – akrediteerimine ja toetus

Riikidevaheliste vabatahtlike töökohtade kvaliteet vajab uuesti kinnitamist seoses akrediteerimise (kvaliteedikontroll ja järelevalvesüsteem) ja tagatud tugisüsteemiga (organisatsioonide ja vabatahtlike täiemahuline koolitus- ja hindamistsükkel).

On oluline keskenduda protsessi suunavatele inimestele ja tagada selle käigus saadud kogemuste kvaliteet. Toetust, ülesehitust ja juhendamist tuleb koordineerida kõigi asjaomaste sidusrühmade vahel, et luua vabatahtliku tegevuse jaoks turvaline keskkond ja toetada õppeprotsessi. Vabatahtliku

„EVS ei ole lihtsalt projekt, see on kellegi elukogemus.“
Konverentsil osaleja

ettevalmistamine on olulise tähtsusega, eriti kaasamisrühmade jaoks; tuleks säilitada toetav koolitamine, et aidata kaasa kultuurikümblusele ja isiklikule arengule. See hõlmab lahkumiseelset koolitust (mille peavad tagama KÕIK riiklikud agentuurid), saabumis- ja vahekoolitust, samuti lõplikku hindamist või koolitust „Mis edasi?“. Neid võiks täiendada teemakesksed koolitused, mis sõltuvad vabatahtlike arenguvajadustest ja huvidest.

„Parem kvaliteet tagab ühised arusaamad peamistest põhimõtetest.“
Andrea Casamenti,
Euroopa Noortefoorum

Selleks et mõõta akrediteerimiseks kasutatava hartaga seotud kvaliteeti, tuleb täpsustada ja kooskõlastada kvaliteedistandardid. Euroopa solidaarsuskorpuse harta tuleb välja töötada otse EVSi harta järgi, mis loodi aastatepikkuste kogemuste ja teadmiste põhjal. Institutsioonide roll, aga ka vabatahtlike õigused peavad selles selged olema.

Euroopa solidaarsuskorpuse kvaliteedimärgist tuleks tunnustada **motivatsioonivahendina**, eriti uute organisatsioonide jaoks. Selleks, et sel viisil rohkem organisatsioone ligi meelitada, peab akrediteerimisprotsess olema **lihtne ja kergesti ligipääsetav**, tagades ühtsed standardid kogu Euroopas. **Läheneemisviis** peaks olema **nõuandev ja toetav** (andes vahendeid ja nõu). Äsja akrediteeritud organisatsioone tuleks **koolitada lühikese aja jooksul**. **Organisatsiooni mõju vabatahtlikule ja kogukonnale** tuleks hinnata akrediteerimisprotsessi järelkontrolli kaudu.

Tugiorganisatsioonid

Noortevaldkonna riikidevahelises vabatahtlikus tegevuses tegutsevate **organisatsioonide** toetuse **tunnustamine** on väga oluline ja nende **tööks peaks olema piisavalt ressursse**.

Vabatahtliku seljataga olevate **tugivõrgustiku** organisatsioonide väärtust ei tohi alahinnata. Vabatahtliku tegevuse organisatsioonid, kellel on suur kogemus ja asjatundlikkus, vastutavad kogukondade ja nendega seotud **noorte eest, et toetada programmi muutmist Euroopa tasandil** nii edasiste konsultatsioonide kui ka rakendamise käigus.

Tugiorganisatsioonide toetamine on tegusa ning jätkusuutliku vabatahtliku keskkonna jaoks sama oluline. **Peamised osalejad** vajavad **järelevalvet, koolitust ja juhendamist**. Koostöövõimaluste ja vastastikuse õppimise toetamiseks peaksid saatvatele organisatsioonidele olema kättesaadavad **vastastikuse õppimise skeemid ja kvaliteetsed ressursid**. **Õpikogemuse ja kultuuridevahelise kogukonna kogemuse saamise hõlbustamiseks** peaks mentoreid koolitama, toetama ja neile toetuse vahenditest maksma. Peab täpsustama konkreetseid tingimusi ja rolle, näiteks mentor, tuutor, tööjuhendaja, projekti koordinaator jne.

Tugiorganisatsioonide seas tuleks julgustada **kogemuste vahetamist vabatahtliku tegevuse kvaliteedi säilitamiseks ja parandamiseks** piirkondlikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil **jagatud tavade kaudu**. Näited sellest, kuidas seda teha, on järgmised: tuleks korraldada õppekülastusi vabatahtliku tegevuse projektide raames nii rahvusvahelisel kui ka riiklikul tasandil; riiklikud/piirkondlikud kohtumised kogemuste ja probleemidega seotud teadmiste vahetamiseks sama poliitilise raamistiku piires; piirkondlik või piiriülene keskendumine teabekoosolekutele ja kontaktseminaridele.

Selleks, et toetada Euroopa lähenemist vabatahtlikule tegevusele koos tugiorganisatsioonidega, tehti mitmeid ettepanekuid.

- **Lua saatva organisatsiooni asemel saatev struktuur**, mis ühendab kõiki ülesandeid (nt tutvustamine, kaasamine, teavitustegevus, nõustamine, ettevalmistus, keeletugi,

koolitus „Mis edasi?” pärast vabatahtlikku tööd jne). Seda struktuuri tuleks üksikasjalikult kirjeldada taotlusprotsessis.

- Rohkem tähelepanu pöörata vabatahtlikule tegevusele ja koostööle kohalike organisatsioonide ja kogukondade vahel, **vähem tähelepanu ülalt alla suunatud algatustele**, erieelarvetele, uutele kaubamärkidele ja programmidele.
- **Sihtotstarbeline ühekordne makse** saatvatele organisatsioonidele osalejate ettevalmistamiseks ja nende hilisemaks toetamiseks kõikides projekti etappides.

Osalevad riigid

Praegune Euroopa Solidaarsuskorpuse ettepanek keskendub ainult ELi liikmesriikidele ning seega jätab välja EFTA, assotsieerunud ja partnerriigid, kes osalevad programmis Erasmus+: Euroopa Noored. Selle ettepanekuga **saadab EL solidaarsuse vaatepunktist välja vastupidise signaali**. Kõik mõjutatud riigid on hõlmatud ELi poliitikastrateegiasse ja on juba aastaid mänginud olulist rolli programmi Erasmus+: Euroopa Noored rakendamisel. Siiani EVSi nime all läbi viidud piiriülesed vabatahtliku tegevused oleks nüüd jagatud, mis **segab siiani eduka ja väljakujunenud programmi rakendamist**.

Samuti tuleb arvesse võtta praegust **rände ja pagulastega** seotud vajadust ning selle poliitilist tähelepanu, et need vastaks sellel tasemel programmi muutustele.

Vabatahtliku staatuse loomine

Vabatahtliku tegevuse tunnustamine, kättesaadavus, ohutus ja kvaliteet nõuab Euroopas **vabatahtliku staatuse loomist**, mis omakorda vajab vabatahtliku tegevuse riikliku poliitika edasist süvalaiendamist. Tuleks välja töötada

ja rakendada ELi-ülene strateegia, mille eesmärk on luua ja võimaldada Euroopa vabatahtliku tegevuse jaoks soodne keskkond ning seda tugevdada.

Vabatahtliku tegevuse põhimõtted on riigiti erinevad. Ühes riigis pole probleeme

„Service Civil International on üldiselt väga mures vabatahtliku tegevuse mõiste väärkasutuse pärast ning üha kasvava juhtumite arvu pärast, kus vabatahtliku tegevuse väärtused ja selle kasu on kahjustatud ning palgalise töökoha asendamise kaudu vähe väärtustatud.”
Tsitaat visioonidokumendist, konverentsi ettevalmistuse etapp

või need pole sellised nagu teises riigis. On olemas selge vajadus ühtlustada vabatahtliku tegevuse poliitikat Euroopas ja ELil on selles oluline roll.

Vabatahtliku tegevuse tunnustamine toetaks juurdepääsu võimalustele, eriti nende noorte jaoks, kellel on vähem võimalusi. Praegu on mitmeid valdkondi, kus vabatahtliku staatuse puudumine viib noorte **diskrimineerimiseni**. Näiteks: vabatahtlike taskuraha kohalik maksustamine, vabatahtlikud, kes jäävad ilma oma töötus- või eluasemetoetustest, kui nad riigist lahkuvad, viisapiirangud (erinevalt Erasmuse üliõpilastele ja teadlastele tehtud hiljutistest õigusmuudatustest) ja tunnustuse puudumine sotsiaalsel, perekondlikul ja poliitilisel tasandil.

Eri osaliste rollide selgitamiseks ja tunnustuse toetamiseks **tuleb selgesti eristada vabatahtlikku tegevust, tasustamata praktikakohti, praktikat ja töötamist**. See aitaks vältida ka ohtu, et töökoht asendatakse vabatahtliku tegevusega.

Nutika(ma)d vahendid koos individuaalsete meetmetega

Tuleks luua „nutikad” (digitaalsed) riikidevahelised vabatahtliku töö võimalused ning õppimise, selle tunnustamise ja valideerimise abivahendid koos individuaalsete toetavate meetmetega (teave, juhised, mentorlus).

„EVSi andmebaasi ja noorteportaali oli väga keeruline kasutada.”
Daniel Winkler, EVSi vabatahtlik, Eesti

Praegu pakutavad veebipõhised tööriistad ei ole nutikad, ei tee kasutajatele asju lihtsamaks ega saa asendada inimeste toetust. Vahenditel on mõtet ainult siis, kui need on seotud olemasolevate noorsootöö struktuuridega. Eraldiseisev kaugtoetus ainult veebipõhiste vahendite abil **väljastaks veelgi ebasoodsas olukorras** olevad noored, kes vajavad sellistes asjades rohkem abi.

Enne uute vahendite loomist tuleks **olemasolevad üle hinnata**. Häid vahendeid, mis juba toetavad vabatahtlikke ja organisatsioone, tuleks **edendada ja neid edasi arendada**.

Noored vajavad **nutikaid, individuaalseid ja tehnoloogilisi lahendusi**, et uurida uusi vabatahtliku tegevuse võimalusi noorte e-maailmas. Praegu pakutav andmebaasipõhine lähenemisviis on jäik ja ei võimalda noorte „unistuste” faasi jõuda. Kuidas oleks **mängulise**

interaktiivse veebisüsteemiga, mis toimib nagu suhteportaal, pakkudes kuut erinevat võimalust, mis sobivad inimese huvidega, alates vabatahtliku töökohast kuni praktikakoha ja tööni? Tuleb välja töötada vastastikuse otsimise võimalus – noored ei taha tegevusetult oodata, et neid „üles korjatakse“.

Veebipõhine lähenemisviis tuleb koondada kesksesse universaalteenuse portaali, mis peaks vabatahtlikke toetama omavahelisel suhtlemisel, vilistlastega kontakteerumisel, seoses solidaarsusprojektidega, kaardistamiseks, kuhu on vabatahtlikud paigutatud (koos statistikaga ja kontaktandmetega) jne. Samuti peaks seal olema teistele sidusrühmadele (mentorid, projekti koordinaatorid jne) vajalikud funktsioonid. Portaalil peaks olema läbipaistev nimekiri heakskiidetud projektidest, millel on selge ajakava koos projektide algusajaga. Samuti tuleks vorming uuesti üle vaadata: rakenduste kasutamine võib olla parem lahendus. See peab olema kasutajasõbralik ja intuitiivne, et saaks erilise väljaõppeta kasutada. Vahendid tuleks kasutusele võtta ainult siis, kui nende tegelik kasutamine algab kohe.

Vabatahtliku võimalused

Jätkusuutlikke vabatahtliku tegevuse viise tuleks kohalike ja riikidevaheliste vabatahtliku töö võimaluste ühendamiseks toetada ja soodustada. Enne riikidevahelist kogemust, selle ajal ning pärast seda peaks tugistruktuurid pakkuma vabatahtlikele toetust ülemineku, vilistlasvõrgustiku ning järeltoetuse näol.

Vabatahtliku tegevuse kui normi nägemine varajases east ning koos sellega niisuguste väärtuste nagu solidaarsus toetamine suurendab tunnustust ja toetab kasvavate noorte liikuvust nende vabatahtliku tegevuste võimaluste raames. Edendamine peaks toimuma koolides (algkoolist edasi).

Noorte vabatahtliku tegevuse prioriteediks seadmine ei tohiks õõnestada teiste noorte tegevuste tähtsust (noortevahetused, noortealgatused ja struktureeritud dialoogi projektid) noorte inimeste arengu ökosüsteemina programmis Erasmus+: Euroopa Noored. Täiendavad noortetegevused, nagu noortevahetused ja vabatahtlike laagrid, peaksid pakkuma noortele võimalust suunduda kohalikust vabatahtliku tegevusest riikidevahelisse. Need peavad olema kaitstud ja omaette väärtusena tunnustatud, kuna see on esimene kultuuridevaheline kogemus ohutus kontekstis, mis on osa rühmast, ja järjekordne samm

vabatahtliku tegevuse suunas. Euroopa solidaarsuskorpuse eri tegevusi peaks olema võimalik ühendada ka **järgmise etapi võimalustena**. Kõik need tegevused tuleks **süsteemiliselt ühendada**, et pakkuda vabatahtliku tegevuse võimalusi **pideva võrgupõhise protsessina**.

Riikidevahelise vabatahtliku tegevuse toetamiseks tuleks edendada **valdkondadevahelist** tööd. Vabatahtliku tegevuse võimaluste kombineerimine formaalharidusega võimaldab partnerlusi koolide ja ülikoolidega. Vabatahtlik tegevus tuleks seostada teiste rändeprojektidega – Erasmus Student Network (sotsiaalne Erasmus) juba teeb seda. Vabatahtlik tegevus võib sageli olla tööriist, mis **sillutab erinevusi mõtteviiside vahel** (formaalne/mitteformaalne, ettevõtlussektor, sotsiaaltöö jne).

Tulevane ELi noorsoostrategia (2018+) peaks sisaldama **kõikide rändeprojektide põhialuseid** ja peaks seega ühendama eri vahendeid (ESC, EVS, formaalharidus jne). See peaks hõlmama ka vabatahtliku tegevuse jaoks mõeldud ülekantavate ainepunktide mõistet sarnaselt nendele, mis on praegu võimalikud õppimisega teenistuse käigus.

Tõhusad süsteemid

Nende **paralleelsete programmide (Erasmus+ ja Euroopa solidaarsuskorpus)** rakendamisel, mis **toetavad riikidevahelisi vabatahtliku tegevuse projekte**, tuleks vältida mistahes komplikatsioone ja tingimuste või protseduuride erinevusi. Tuleks kehtestada **kiirmenetlus toetuste andmiseks**.

Programmid peaksid olema lihtsamad hallata, et muuta need **jätksuutlikumaks**, ja hõlpsasti kohaldatavad, et muuta need **suurema hulga organisatsioonide jaoks atraktiivsemaks**. Need peaksid täiendama muid olemasolevaid programme, sealhulgas **riikliku tasandi** programme. Taotluste läbivaatamine peaks olema kiirem, vähendades ooteaega rakendamisest projekti alguseni. **Juhised peavad olema koondatud** ühte kohta. Taotlemise, eelarve struktuuri, ühekordsete maksete, akrediteerimise, koolituste jms osas peab nii EVSi kui ka ESC-l olema **samasugune lähenemisviis**. Programmidel peab olema sarnane eelarve või see võib viia selleni, et üks muutub n-ö teise klassi kodanike programmiks. Sidusrühmade ja programmide vahel peaks valitsema koostöö, et oleks võimalik **avatult erinevaid rahastamisprogramme ühendada** (mitte topelt rahastada). **Viisaprotseduur** peaks olema lihtne ja hästi toetatud.

Kogenud organisatsioonide suhtes tuleks rakendada **kiirmenetlust**. Vaja on ranget akrediteerimisprotsessi ja kvaliteedimärgistusega organisatsioonide järelvalvet, kuid siis võib taotlus põhineda ainult rahaliste vahendite määramisel. See oleks sarnane kutsehariduse ja -koolituse raames taotlemise protsessiga (VET), kuid on kohandatud vabatahtliku tegevuse vajadustega.

Pikaajalised soovitusd / strateegia / unistused

